

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕНЕРГООЩАДНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ В КОНТЕКСТІ СЕРТИФІКАЦІЇ СИСТЕМИ ЕНЕРГОМЕНЕДЖМЕНТУ ISO 50001

Люльчак З.С., к.е.н., доц.

Національний університет «Львівська політехніка» (м. Львів, Україна)

Перед світовим товариством, країнами, містами, підприємствами і навіть окремими людьми із року в рік постає все більше і більше актуальних глобальних проблем, прояви яких кожен відчуває на собі: зміни клімату, обмеженість природних ресурсів за зростання їх споживання, підвищення вартості енергоресурсів та чисельності населення, урбанізація, вимоги енергетичної безпеки. Зрозуміло, що світова спільнота не залишає без уваги можливості їх вирішення, тому з'явилися концепції сталого економічного розвитку, зеленої економіки. Одним з кроків до реалізації цих концепцій став розроблений та опублікований у червні 2011 року Міжнародною організацією із стандартизації (ISO) стандарт ISO50001:2011 який є практичним інструментом спрямованим на постійне зменшення споживання енергії, навантаження на навколишнє середовище, скорочення викидів парникових газів та отримання фінансових переваг. Стандарт полягає у проведенні сертифікації систем енергоменеджменту, тобто комплексу взаємопов'язаних та взаємодіючих елементів з формування енергетичної політики та постановки енергетичних цілей, а також процесів і процедур для досягнення цих цілей.

Особливо необхідним впровадження систем енергетичного менеджменту є для промислових підприємств, які є найбільшими споживачами енергоресурсів та джерелами забруднення навколишнього середовища. Так за оцінками Міжнародної організації з промислового розвитку ООН (UNIDO) впровадження на промислових підприємствах системи енергетичного менеджменту призведе до 3% щорічної економії споживання енергоресурсів. Обов'язковими складовими енергоменеджменту на підприємстві повинні стати: аналіз його наявного стану; формування та затвердження енергетичної політики; організаційне та інформаційне забезпечення; проведення енергоаудиту підприємства; розробка та реалізація комплексної програми з енергозбереження; формування конкретних енергоощадних проектів та організація їх фінансування; здійснення постійного контролювання та створення системи стимулювання енергозбереження та раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів.

На нашу думку, енергоощадним інвестиційним проектом промислового підприємства слід вважати сукупність енергоощадних заходів,

які полягають у заміні його існуючих машин, обладнання, технологій (активної частини основних засобів), що споживатимуть менше енергії (електричної чи теплової, а також первинних палив) для виготовлення одиниці продукції, а також у модернізації чи новому будівництві пасивної частини основних засобів (будівель та споруд) з метою підвищення їх енергоефективності.

Результати енергоощадних проектів на промислових підприємствах можна оцінювати двоюко:

1. Через порівняння показників економічної ефективності альтернативних вирішень завдань основної, операційної (виробничої) діяльності підприємства. Характеризується: повним економічним аналізом по кожному варіанту значної кількості економічних категорій, які не мають реального впливу на оцінювання різниці між проектами; необхідність ґрунтовного аналізу по кожному проекту збільшує можливість отримання помилок як у вихідних даних, так і під час розрахунків; значною похибкою навіть при незначній зміні економічних параметрів; низькою адекватністю відображення зміни споживання енергії у пасивній частині основних засобів через неістотну частку цих витрат у загальних витратах підприємства.

2. Через визначення розмірів та вартостей неспожитих енергоресурсів, а також зменшення забруднення довкілля внаслідок реалізації виробничої програми підприємства та забезпечення нормативних умов праці його персоналу. Предметом уваги є конкретні енергоощадні проекти, які пов'язані із грошовими потоками по споживанню енергії у теперішньому та актуальному стані, а також із збільшенням їх розмірів відповідно до подорожчання енергоносіїв та розмірів необхідних інвестицій.

Відповідно в умовах складної ситуації України у взаємовідносинах з Російською Федерацією за оплату природного газу, постійного зростання тарифів на енергоносії, норм міжнародного права, для більшості вітчизняних промислових підприємств життєво необхідним стає пошук та реалізація енергоощадних проектів здатних підвищити енергоефективність їхнього функціонування.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.) : у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 1. – С. 171-173.